

Predsednik japonske vlade prihaja v ZDA

Tekom obiska bo posvetil glavni del svojih naporov ureditvi bodočnosti otoka Okinawe, ki bi ga rada Japonska znova dobila v svoje roke.

TOKIO, Jap. — Ministrski predsednik Eisaku Sato se je odločil, da gre v Washington in skuša tam urediti vprašanje otoka Okinawe. V duhu mirovne pogodbe je otok pod ameriško politično upravo. To grize japonski narodni ponos. Dodati je treba, da je na Okinawi tudi važna postojanka naše atomske obrambe. Kaj to pomeni, vedo Japonci bolj kot ostali svet. Zato zahteva japonska javnost zmeraj bolj odločno, da pride Okinawa zopet v sklop japonske neodvisnosti.

Pogajanja o tem potekajo med ZDA in Japonsko že dolgo. Menda ni dosežen sprazum le še v nekaterih točkah, ki so pa zelo važne. To je dalo povod senatu ZDA, da je opozoril državno tajništvo, naj ne sklepa pogodbe o Okinawi brez "vednosti in pristanka" senata. To je razburilo Japonce in zaskrbelo ministrskega predsednika, ki je bil doslej skoraj prepričan o uspešnosti svoje poti v ZDA.

Podjetja na Okinawi ne verjamejo, da bi ameriška uprava tam še dolgo mogla obstajati. Zato so poslala v Washington posebno delegacijo, ki naj administracijo opozori, naj misli tudi na zavarovanje interesov ameriškega kapitala, ko se bo umaknila z Okinawe. Korak ameriških podjetij na Okinawi odkriva, da naše gospodarstvo ne računa, da bi Okinawa ostala še dolgo pod ameriško upravo. Seveda ni sedaj tudi nobenih novih ameriških investicij na Okinawi.

Kolere v Pakistanu še niso ukrotili

DAKA, Pak. — V Vzhodnem Pakistanu je že pred tedni dosegla kolera ponekod obseg prave epidemije. Zaradi nje je v zadnjem času umrlo preko 1000 oseb, pa njenega širjenja kljub vsem naporom še niso omejili. Največ je tega krivo pomankanje strokovnega osobja.

Domacim zdravnikom in zdravstvenim delavcem so prihitele na pomoč skupine zdravstvenih delavcev iz Velike Britanije in Avstralije ter še iz nekaterih drugih držav.

Katoliški škofje ZDA zborujejo

WASHINGTON, D.C. — Včeraj se je začela v hotelu Statler Hilton narodna konferenca katoliških škofov ZDA. Škofje bodo razpravljali o vrsti perečih vprašanj, ki vzmirajo v teh dneh Cerkev, njene vernike in duhovščino, pa tudi vso deželo, kot na primer odnosi med belimi in črnimi v Cerkvi in izven nje.

Sodijo, da konferenca ne bo zaključena pred petkom.

Oblačno, možnost dežja, milo. Najvišja temperatura okoli 55. Jutri hladnejše.

Novi grobovi

August Stokel
Umrli je 82 let stari August Stokel s 1070 E. 147 St., rojen v Velikih Zabljah pri Vipavi, od koder je prišel v ZDA pred 45 leti, mož Antonie, roj. Peterlin, oče Lillian Romeo, stari oče Thomasa, Kennetha in Linde, brat pok. Emila, Jožefa (v Slov.) in Eme Rustia (Argentina). Dokler ni stopil pred 15 leti v pokoj, je bil zaposlen pri Apex Co. Bil je član SNPJ št. 312. Pogreb bo iz Zeletovega pogreb. zavoda na E. 152 St. jutri ob 8.45, v cerkev sv. Jožefa ob 9.30, nato na Kalvarijo.

Barry Goldwater misli, da je prišel njegov čas

HONOLULU, Hav. — Bivši republikanski predsedniški kandidat in sedanjí senator B. Goldwater je na republikanski konferenci v Honolulu izjavil, da so izjave podpredsednika Agnewa o kritikih vojskovanja v Vietnamu izražale "razpoloženje pretežne večine ameriškega naroda". Podpredsednikove izjave so namreč po duhu čisto odgovarjale nekdanjim Goldwaterjevim političnim idealom. Zato bo Agnew lahko postal predsedniški kandidat še pred prihodnjo volilno dobo.

Napredek v sovjetsko-kitajskih odnosih

BEOGRAD, SFRJ. — Tanjug poroča iz Peipinga, da pogajanja med Sovjetsko zvezo in Kitajsko ugodno potekajo. Kitajska se trudi, da bi razgovori potekali "normalno", vendar pa bodo trajali še par tednov, morda pa tudi par mesecev.

Jugoslovanski diplomati v Peipingu so odkrili, da kitajski politiki in diplomate ne napadajo več svojih sovjetskih tovarišev, kadarkoli so z njimi skupaj na čajankah, pojedinah itd. Pred začetkom sedanjih pogajanj še niso poznali toliko olike.

Elektrika že povsod

WASHINGTON, D.C. — Okolili 92% vseh farm v ZDA ima električno silo.

Unča zlata \$38.52!

Povpraševanje po zlatu na prostem trgu je v zadnjih treh mesecih močno padlo, zato je padla tudi cena zlata.

LONDON, Vel. Brit. — Koncem preteklega tedna je padla cena zlata na londonskem prostem trgu na \$38.52 za unčo in je najnižja v več kot enem letu. V preteklem mesecu je bila najvišja, ko je unča čistega zlata stala \$42.825.

Padanje cene zlata na prostem trgu, ki se je v zadnjih mesecih zelo pomirilo, ker je le malo izrednih kupcev, je znamenje, da se je začelo vračati zaupanje v papirni denar in da izginja upanje na povišanje cen zlata. Nekateri opazovalci prostega trga, zalog zlata in povpraševanja po njem, trdijo, da utegne cena za unčo pasti na uradno ceno valutarnega zlata \$35 ali pa celo pod njo. V zadnjih mesecih kupujejo zlato pretežno le industrija in obrt. Spekulantu so se s trga umaknili.

Vprašanje cen zlata je posebno važno za Južno Afriko, največjega producenta v svobodnem svetu. Ta bi rada uradno jamstvo od mednarodnega monetarnega sklada, da bo ta kupil od nje zlato po ceni \$35 za unčo, če ga ne bo mogla po taki ceni prodati na prostem trgu. ZDA uradno tako jamstvo odklanjajo, ne branijo pa drugim državam takih dogovorov z Južno Afriko. Same hočejo ohraniti proste roke.

Danski levičarji izdajajo vojaške skrivnosti NATO

KOPENHAGEN Dan. — Policija je obtožila urednika levičarskega dnevnika Information, da je objavil vojaške tajnosti Danske in NATO. Prav tako so obtožili in prijeli urednika dveh drugih levičarskih časopisov.

Omenjeni listi so objavili delovanje in organizacijo danske in NATO obveščevalne službe, med drugim kraje in imena priluškovalnih postaj za radio odaje in predvsem radio zveze.

Nove množične grobove rdečih žrtev odkrili pri Hue v Vietnamu

SAIGON, J. Viet. — Preteklo nedeljo so odkrili nove množične grobe rdečih žrtev med lasko Tet ofenzivo, ko so se rdeči z naglim prepadom polastili mesta Hue in ga nato branili več tednov uspešno pred ameriški in južnovietnamskimi enotami. V času svoje oblasti v mestu Hue so rdeči prijeli več tisoč svojih resničnih in namišljenih nasprotnikov in jih nato načrtno morili.

Predno so morali mesto zapustiti, so pomorili vsaj 2.300 ljudi. Toliko imen je zdaj znanih, okoli 100 ljudi pa še vedno pogrešajo. Večino vseh mrtvih so našli v množičnih grobovih. Nekaj novih so odkrili preteklo nedeljo na obrežni peščini jugovzhodno od mesta.

Rdeči so bili tekom lanske Tet ofenzive silno nejevoljni, ker se jim prebivalstvo mest in večjih naselij ni pridružio in podprlo njihovega napada, kot so pričakovali. Število pomorjenih v nekdanjem cesarskem mestu Hue je bilo največje, ker so rdeči tam najdlje gospodovali.

Kenyalla razpustil skupščino v Keniji

NAIROBI, Ken. — Predsednik republike Kenije Jomo Kenyatta je pretekli petek razpustil narodno skupščino in razglasil nove volitve, prve od leta 1963. Dan volitev še ni bil objavljen.

Pričakujejo, da se bo prijavilo kakih 1000 kandidatov za 158 poslanskih mest v skupščini. Uradno obstoja samo ena stranka, predsednikova Kenijska Afriška Narodna Unija (KANU), ki ji pripadajo pretežno člani glavnega plemena Kikuyu. Kenijska Ljudska Unija je bila pretekli teden razpuščena, njeni poslanci in njen glavni vodnik Oginga Odinga pa prijeto po znanih nemirih v Kisumu ob jezeru Viktorija, središču plemena Luo.

Vlada trdi, da je hotel Odinga ob podpori iz tujine vreči ustavno vlado. On se je nagibal močno na levo in je vzdrževal dobre zveze s predstavniki Sov-

LAŠKI DEMO-KRISTJANI IZBRALI NOVEGA VODNIKA

Na mesto odstopivšega Piccolija so izvolili demokristjani za glavnega strankinega tajnika Arnolda Forlanija, sodelavca A. Fanfanija. Ustvaritev nove, trdnjše strankine sredine je odstranila neposredno nevarnost za novo vladno krizo.

RIM, It. — Nemiri, izgrede, štrajki ter splošen nemir so zajeli vso Italijo. Vse zahteva višje plače, višje pokojnine, boljše podpore in seveda razne socialne reforme. Ko bi dežela najstojljivejša v Evropi, ki jo upravlja začasno manjšinska vlada krščanskih demokratov pod vodstvom Mariana Rumorja, še ta vlada je zašla v nevarnost, ko je prišlo do novih sporov in razkolov v krščansko-demokratski stranki in je glavni strankin tajnik Piccoli odstopil.

Preteklo nedeljo se je zbralo glavno strankino vodstvo na zasedanje in je izvolilo novega glavnega tajnika Arnolda Forlanija, 43 let starega časnika in odvjetnika, nekdanjega sodelav-

Tunizija dobila ministrskega predsednika

TUNIS, Tun. — V Tuniziji je predsednik Burgiba še zmeraj vsemogočen politični gospodar. Je bil pretekli teden tretjič za pet let izvoljen za predsednika republike. Njegova stranka je zmagala tudi pri parlamentarnih volitvah.

Burgiba se je začel starati, poleg tega ga je zadela še mala srčna paka. Se je popravil, pa je še rahlega zdravja. Pri vsem tem je opravljal posle predsednika vlade in predsednika republike. Sedaj je ustanovil mesto ministrskega predsednika in nanj postavil svojega zaupnika in tajnika Ladhama. S tem je Burgiba omejil le svoj upravni delokrog, njegova politična moč je pa ostala neokrnjena.

jetije in rdeče Kitajske. V prvih letih neodvisnosti Kenije je bil Odinga njen podpredsednik.

Zadnje vesti

JERUZALEM, Izr. — Izraelska letala so po izraelskem poročilu danes zjutraj v boju z egiptskimi letali sestrelila tri egiptska jet letala MIG 21, ne da bi sama imela kako izgubo. Poročilo iz Kaira priznava izgubo enega letala, pa trdi, da so Egiptčani sestrelili tri izraelska letala.

MOSKVA, ZSSR. — Zveza sovjetskih pisateljev je izključila, kot trdijo vesti tu, znanega pisatelja Aleksandra Solzhenitsyna, ker se ni držal režimskih vodil pri svojem delu in pustil mirno širjenje svojih del na Zahodu.

WASHINGTON, D.C. — Prometno tajništvo je objavilo, da je preskušanje avtomobilov letnikov 1968 in 1969 pokazalo 11.5% odpovedi vozil ali njihovih delov.

KAIRO, ZAR. — Obrambni svet Arabske lige je na svojem zasedanju tu sklenil sklicanje vodnikov arabskih držav na konferenco v Maroku, kjer bodo sklepali o skupnem nastopu proti Izraelu. Konferenca v Kairu se ni udeležila Tunizija.

SAIGON, J. Viet. — Rdeči so znova napadli danes ameriške topovske postojanke vzdolž meje Kambodže na Osrednjem visavju. Njihov napad je bil odbit, branilci so imeli 5 mrtvih in več ranjenih, sovražnikove izgube niso znane.

Švedi končali polete v Biafro

STOCKHOLM, Šved. — Švedski Rdeči križ je opustil načrte za obnovu letalskega mostu v Biafro s pomočjo v hrani in zdravilih. Poleti so bili prekinjeni pred 5 meseci, ko je bilo sestreljeno eno od švedskih letal. Razgovori o obnovi poletov so propadli, ker Nigerija ne dovoli poletov ponoči, Biafra pa noče pristati na polete podnevi.

Švedski Rdeči križ bo 6 letal, ki so jih uporabljali za prevoz v Biafro, prepustil cerkvenim skupinam, ki še vedno skušajo pomagati stradalajočim Ibom v obkoljeni Biafri.

Če še niste naročnik AMERIŠKE DOMOVINE, postanite še danes!

Iz Clevelanda in okolice

Zalostna vest—

Mrs. Mary Muniza, 6603 Edna Ave. je prejela žalostno sporočilo, da ji je 27. oktobra umrla v Semiču v Beli krajini sestra Franciška Stukelj. Tam zapuščena hčerko Marijo Tomaževič, sina Ladota Stukelj, štiri nečake, dve nečakinji, v Canon City, Colo., sestro Ano Bandi, v Clevelandu pa sestri Katarino Jakšič in Mary Muniza ter ostalo sorodstvo.

Duhovne vaje—

Slovenske duhovne vaje za žene in dekleta bodo letos od 28. do 30. novembra v škofijskem domu duhovnih vaj na Lake Shore Blvd. Vodil jih bo č. g. Karl Wolfbang, C.M. Prijave sprejemajo slovenska župnišča.

Seja—

Klub slov. upokoencev na Holmes Avenue ima jutri ob dveh popoldne sejo. Na seji bodo na razpolago vstopnice za klubovo veselico 10. februarja 1970. Vse članstvo vabljen!

Stokes včeraj umeščen—

Carl Stokes je bil včeraj dopoldne znova umeščen za župana Clevelanda. Dejal je, da bo njegov cilj skrbeti zlasti za revne. Boril se bo za odstranitev lakote, za primerno zdravstveno oskrbo in za zadostno obleko vseh otrok.

Veteranski dan—

Danes je Veteranski dan, ko se spominjamo naših mož, bratov in vseh drugih, ki so se v vojnah borili za obrambo svobode. Ta dan je bil prvotno posvečen kot "Dan premirja" koncu prve svetovne vojne. — Veteranske organizacije prirejajo na Public Sq. posebno proslavo in spreved, ki naj pokaže naše domoljubje in podporo našim vojakom, ki se v Vietnamu bore za ohranitev svobode proti komunističnemu nasilju. Udeležba pri proslavah Veteranskega dne naj pokaže tudi podporo javnosti za vietnamsko politiko predsednika Nixona.

Bede delno uspel—

James Bede je moral včeraj zjutraj pristati s svojim letalom, predno je dosegel postavljeni cilj. Hotel je postaviti nov rekord za najdaljši let brez prekinitve. V zraku je ostal 70 ur in napravil preko 9000 milj, toda ni mu uspelo doseči cilja, ker mu je odpovedala električna napeljava. Kljub vsemu je postavil nov svetovni rekord za vstrajnostni in najdaljši polet propellerskih letal. Prav tako je postavil nov rekord za najdaljši let lahkih letal. Dosedanjega je imela Mrs. Jerri Mock, iz Columbusa. Postavila ga je lani, ko je preletela 4,065 milj.

Policiji odnesel 75 pištol—

Preiskava je dognala, da je 16 let stari pometaj v policijskem posloju ukradel iz policijske orožarne 75 pištol, ne da bi to kdo opazil. Pištole je odnašal postopno s smetmi. Pri preiskavi so našli 5 pištol na njegovem domu.

Matyas Rakosi še živ

LONDON, Vel. Brit. — Znani rdeči diktator na Madžarskem pod Stalinom in še nekaj let po njem Matyas Rakosi, o katerem so se razširile vesti, da je 14. avgusta 1963 umrl, je, kot trdijo sedaj madžarski diplomati, še živ. S svojo ženo Mongolko živi baje v mestu Tokmak v Kirgiziji v Sovjetski Aziji.

6117 St. Clair Avenue — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

- Za Združene države:
\$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece
- Za Kanado in dežele izven Združenih držav:
\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece
- Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

- United States:
\$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months
- Canada and Foreign Countries:
\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months
- Friday edition \$5.00 for one year

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

No. 217 Tuesday, Nov. 11, 1969

Štrajki v Jugoslaviji

O štrajkih v Jugoslaviji ni bilo slišati do 1. 1958. Verjetno so bili, toda režim jih je zatajil. L. 1958 je izbruhnil v Trbovljah tako velik štrajk, da ga titovci niso mogli prikriti. Sam Tovariš Marinko, nekdanji rudar, je hitro pritekel v Trbovlje in miril rudarje. Seveda ni bil radi štrajka nihče kaznovan, rudarji so pa po tej poti prišli do pravic, ki so jih do takrat imeli le na papirju.

Od takrat so bili štrajki v Jugoslaviji na dnevnem redu, seveda jim je režim dajal razna prikrita imena, varal je s tem samo tujce, domačini so pa brž vedeli, za kaj gre. Štrajkov je režim do sedaj priznal med 1. 1958 in 1969 okoli 1.700. Največ jih je bilo v Sloveniji (okoli 500) potem v Srbiji (okoli 400), najmanj pa v Črni gori (le 11). Potemtakem so bili delavci v Sloveniji najbolj nezadovoljni. S tem pade tudi domneva, da se jim godi boljše kot v drugih republikah.

Režim je na pojav štrajkov gledal zelo različno. Najpreje jih je kritiziral, preprečeval, toda ne z zakonom prepovedal. Tako so se štrajki morali boriti za pravico obstoja do 1. 1964. Takrat je govoril o tem sam Tito na petem kongresu delavskih sindikatov, seveda ne pod pravi imenom. Vsi so takoj vedeli, kako je treba razumeti njegove besede. Pozval je delavce na kongresu, da naj "izvršujejo pritisk" na vlado in delavske unije, da dosežejo svoje pravice. Delegatje na kongresu so Titovo izjavo burno pozdravili, med komunisti je pa takoj zapihal drug veter. Časopisi so začeli pisati, da štrajki končno niso tako "škodljivi" in da sploh niso bili nikoli z zakonom prepovedani.

Štrajki so tako dobili politično dovoljenje, ne pa ideološke utemeljitve. Režim je oskrbel tudi to, saj komunizem ne more obstojati brez vsaj namišljenega idejno-političnega vodstva. Vedno večje gospodarske in partijske krize so prisilile rdeče pismouke, da so si izmislili nauk o "konfliktni družbi". Komunistična družba še ni danes res "komunistična", bo taka, kadar bo vsake vrste blaga na pretek, tega stanja pa še ni. Zato se nahaja komunizem v prehodni dobi, kjer nastajajo v družbi razni sloji s svojimi interesi in se trejo med seboj. Sloji se pojavljajo tudi v podjetjih, med ročnimi in umskimi delavci, med strokovnjaki in črnimi delavci, med boljše in slabše plačanimi plastmi, kajti vsi morajo biti plačani po sposobnosti in delovni učinkovitosti, ta pa je pri vsakem zaposlenem drugačna.

Tako nastajajo konflikti tudi v podjetjih in v sili dobivajo obliko štrajkov. Komunizem torej lahko mirno spi, ve, zakaj so štrajki možni tudi v njegovi družbi. Tako trdi komunistična teorija, v resnici je pa stvar drugačna. Treba je najti odgovore na vprašanja, kako štrajki nastajajo, kdo jih vodi, kakšne cilje imajo, kdo je moralno kriv, da delavci zagrabijo za to sredstvo, da priborijo svoje pravice. Ali je dalje treba štrajke "legalizirati", ali jih pustiti v sedanjem neodrejenem stanju?

Odgovori na vsa ta vprašanja se glasijo različno. Bior kratje v javni upravi želijo, da je treba ves problem urediti s postavitvami. Sindikati niso vneti za tak postopek, dokler ne vedo, kaj lahko od njega pričakujejo. Do sedaj pomenijo namreč štrajki zanj še malo huda razočaranja, veliko odgovornost in nedosegljive naloge. Režim bi seveda rad videl, da sindikati zatrejo v kali vsak štrajk. To pa ne gre. Štrajki nastajajo namreč nekako tako kot pri nas v Ameriki divji štrajki. Nezadovoljnost med delavci vodi do nepričakovane izbruha, delavci prekinajo delo brez vsakega vodstva, gredo manifestirali in protestirali na ulice, ne priznajo nad seboj nobene avtoritete, so torej dejansko naperjeni proti partiji in vsem njenim organom. Malo poma-ga sindikalnim tajnikom, ako poskušajo miriti razburjene delavce. Navadno odrežejo zelo slabo. Zgodilo se je na primer v Reki, da so delavci pretepli sploh vsakogar iz podjetja, administrativne uradnike, tehnike, pisarniško osebo, pa tudi sindikatne funkcionarje.

Zato zavladajo med režimovci tako razburjenje, kadar se pojavijo taki divji štrajki. To svetuje režimu, naj bi uzakonil pravico do štrajka in dal sindikatom pravico, da vodijo štrajke. Seveda bo pri tem prišel ves samoupravni sistem v posmeh. Na eni strani, tako trdi režim, so delavci tudi upravljalci, torej vodijo podjetja, na drugi strani naj pa imajo pravico, da štrajkajo proti podjetju, ki ga vodijo njihovi delegatje! Tega trdega oreha še niso komunistični politiki mogli razgrist.

Cemu štrajkajo delavci? Ne zmeraj radi nizkih plač. Jezi jih tudi, da dobivajo plače neredno, da se plače pre-pogosto menjajo na slabše, da so zaposleni z mesečno plačo boljše plačani in da imajo večje obrobne koristi, da "zaprti krožki", to je vodilni komunisti, ki sedijo v upravi, sindikatu, delavskemu svetu in upravnemu odboru, gospodari-

jo po svoje in nikomur nič ne povedo o svojem gospodarstvu itd. Vse to rodi med delavci nezaupanje do vodstev v podjetjih, partiji, javni upravi, sindikatih itd.

Ideja štrajkov ima tudi svoj razvoj, sega zmeraj širše. Delavci v štrajku so začeli ustanavljati neodvisne štrajkovne odbore sindikatov v brk. V manifestacijah kritizirajo tudi partijsko politiko, ne stavijo pa nobenih političnih zahtev ali političnih ciljev. Štrajki so še zmeraj v glavnem strokovnega in poklicnega značaja. "Protisocialistične sile" se še niso udeleževale v organizaciji štrajkov, vsaj režimski organi trdijo tako. Vodstva v podjetjih nimajo nobenega vpliva na razvoj štrajkov. Bilo je nekaj štrajkov, ki so jih organizirali delavci, ki so se vrnili z dela v tujini. Koliko je že bilo takih štrajkov, režim noče povedati.

Značilno je, da je režim zelo v skrbeh, kaj bo s štrajki. Prepovedati jih komunisti ne morejo več, so politično že preslabi. S silo preprečevati jih tudi ne kaže, še manj kaže kaznovati delavce, ki so štrajkali. Take kazni bi ustvarjale žive mučenike, ki bi bili priča, da se samoupravni komunizem ne obnese tako, kot so komunisti napovedovali. Najbolj skrbi režimovce pojav, da so štrajki do sedaj najbolj zgoverni dokaz, da komunisti in njihovi organi nimajo več toliko vpliva na delavce kot nekdanj. Vsak štrajk rodi nov val proletarcev, ki iščejo vsako priliko, da poudarjajo svojo neodvisnost od komunizma. Še bolj značilno je, da mnogo voditeljev komunizma v Jugoslaviji to težnjo delavstva po neodvisnosti prizna in se skuša sprijazniti z njo.

Odperto je vprašanje, ali ne bodo štrajki začeli dobivati tudi politične cilje. To vprašanje še ne obstoja, začenja pa glavne komuniste že skrbeti.

BESEDA IZ NARODA

Križa teža in plačilo

PATERSON, N. J. — Dobro nam je vsem znano, koliko je moral pokojni škof dr. Gregorij Rožman pretrpeti od sovražnikov vere in Cerkve, malokdo pa ve, da mu je včasih prišlo trpljenje tudi od tam, od koder je pričakoval tolažbo in pomoč.

Ker se mi ni posrečilo Sv. Stolica opozoriti, da bi se utegnili pravoslavni kdaj maščevati nad katoličani za vse, kar so pretrpeli od ustašev na Hrvaškem, in bi naši pregnanci bili žrtve maščevanja, je g. škof Rožman predlagal tole:

"Rad bi, da bi Vi po zvezah, ki jih imate v Srbiji, dobili od pravoslavnih točne podatke in dokumente o preganjanju in mi jih prinesli. Jaz bi tukaj imenoval komisijo, ki bi dokumente pregledala in naredila izvešček v latinščini, na kar bi Vi vse skupaj izročili sv. Očetu s prošnjo, naj bi to preganjanje na kakšen način obsodil, da pravoslavni ne bodo mogli reči, da ga katoliška Cerkva odobrava." Ob-ljubil sem, da bom vse storil, da njegovi želji ustrezem.

V Beogradu sem svojo željo povedal najprej nekemu protoreju, s katerim sva se dobro poznala, on pa partiarhovemu namestniku, sam patriarh je bil takrat namreč v begunstvu. Po tistem protoreju sem dobil odgovor, kdaj naj se zgledam na patriaršiji. Premalo sem bil diplomat, da bi predvideval, da bodo pravoslavni temu mojemu obisku dali tolikšen pomen, kot so. Sel sem na patriaršijo sam, oblečen v civilno obleko, pa še celo v pumparice in v gojzari-ah, kot sem pač takrat hodil.

Patriarhov namestnik me je pa sprejel na prestolu, obdan od dveh pravoslavnih dignitarjev in še dveh duhovnikov, pa še trije civilisti so bili zraven. "Joj meni!" sem si mislil. "Saj me bodo čisto zmleli, če pride do kakšnih diskuzij." Pa ni prišlo. Povedal sem, po kaj prihajam in zakaj, patriarhov namestnik mi je pa odgovoril: "Mi do zdaj še ne krivimo katoliške Cerkve za preganjanje, kateremu so izpostavljeni naši verniki v Nezavisni državi Hrvaški..." Tisti "do sada", do zdaj, se mi je močno zapilil v spomin. Do zdaj sicer ne, pozneje kdaj pa lahko, sem si mislil. Škof Rožman ima prav, čeprav se mi je sprva njegov strah zdel pretiran.

Patriarhov namestnik je zaključil, da bo z veseljem ustregel moji prošnji. Naj se čez tri dni zgledam pri protijojnoviču, on mi bo dokumente izročil. To je bil tisti prota, ki je bil najbolj glasen med protikonkor-

datsko borbo. Da je bil prav on na čelu oddelka, ki je zbiral dokumente o preganjanju pravoslav- ninih, je v meni še bolj utrdilo prepričanje, da je Rožmanov strah le utemeljen.

Dal mi je tolik zavetek kopij zaslišanj beguncev s Hrvaške, da sem se kar ustrašil. Le kako bom vse to prenesel čez Hrvaško? me je skrbelo. Joj, če ustaš pri pregledu pogrnatajo, kakšni papirji so to! Drago bom plačal to predrznost. Vendar je skozi Hrvaško srečno šlo, kjer sem pa najmanj pričakoval, se je zataknilo. Italijani na ljubljanskem kolodvoru so mi zapolnili ne le dokumente, marveč kovček z vsem, kar je bilo v njem. Zelo poklapan in praznih rok sem prišel na Rakovnik in s obratom pripovedoval nesrečo.

G. dr. Farkaš je takoj odhitel na postajo. S svojo izredno diplomatsko spretnostjo je uspel kovček rešiti in dokumente sem izročil g. škofu. Ta je imenoval komisijo, kateri je načeloval rajni prof. dr. Ehrich, ki je vse spise preštudirala in naredila izvešček v latinščini. Škof je po tem vse skupaj v svojim spremnim pismom na sv. Očeta izročil meni, da sem nesel v Rim ter osebno oddal državnemu tajniku kardinalu Maglioneu.

Kako pa je škofa zabolelo, ko je čez dober mesec prejel od sv. Očeta pismo, v katerem mu sicer v lepih besedah, vendar v bistvu tole naroča: "Skrbi za dušni blagor svoje škofigije, v druge se pa nikar ne vtikaj!" "Saj so vendar moji škofigijani, Gorenjci in Zasavci, od katerih bi rad odvrnil novo trpljenje!" je škof bridko potožil. "Sv. Očetu so gotovo zamolčali del mojega pisma. Ko bi mi vsega prebral, bi mi ne bil tako odgovoril."

Kako se je moglo to zgoditi? Pokojni pater Prešeren mi je pozneje povedal, da je kardinal Maglione, ko je prebral tisti izvešček, poklical k sebi zastopnika hrvaške države in ga vprašal, kaj on k temu pravi, on je pa vse kategorično zaničal. Ko mu je kardinal dal brati originalne dokumente v cirilici, je odvrnil, da je vse izmišljeno, "plod pravoslavne gonje proti katoličanom". Nato je kardinal napisal tisto hudo pismo, ki je škofa Rožmana tako zadelo. Ko je vendar tako ljubil sv. Očeta in vestno izpolnjeval njegova navodila ter skrbel, da so se tudi njegovi škofigijani v vsem ravnali po papeževih smertnicah, pa je zdaj naletel pri njem na takšno nerazumevanje, ko je vendar pričakoval od njega oporo in pomoč v skrbi za svoje pregnane škofigijane.

Na vprašanje, kaj misli zdaj storiti, je mirno odgovoril: "Samo še moliti. Mi smo storili, kar je bilo v naši moči, zdaj pa vse prepustimo božji Previdnosti, naj ona uredi, kakor se ji zdi prav."

Ko sem se čez kakšne tri mesece zgledal v Vatikanu pri msgr. Montiniju, mi je rekel: "Kardinal je naročil, da se morate osebno zgledati pri njem, kadar pridete. Ima nekaj zelo važnega za Vas." Takoj sem šel. Izročil mi je pismo rekoč: "Tole pismo je za beograjskega nadškofa Ujčića, pa je odprto in Vas prosim, da ga najprej nese-te ljubljanskemu škofu Rožmanu, naj ga prebere. Ga bo vesel." Tako me je radovednost imela, da sem kar v predsobi pogledal, kaj je v pismu. Tudi jaz sem ga bil vesel. Sv. Oče je sporočal beograjskemu nadškofu, da mu je po berlinski banki nakazal en milijon nemških mark "za pravoslavne, ki preganjanje trpijo". To je bila indirektna obsodba ustaškega početja.

Lahko si mislite, s kakšnim zadoščanjem je škof Rožman pismo prebral. Kar ginjen je bil. "Glejte," je vzkliknil, "to je pa res križa teža in plačilo" — to je namreč bilo njegovo škofovsko geslo. "Naše molitve niso bile zastojne. Hvala Bogu!"

Manj vesel je bil papeževga pisma beograjski nadškof dr. Ujčić. Kar nič ga ni mikalo hoditi na patriaršijo s tistim denarjem, rajši ga je nesel notranjemu ministru. Ta ga je sicer sprejel, vendar zelo hladno. Zavedal se je namreč, da pravoslavni ta papeževa poteza za vedno jemlje iz rok vsak poskus dolžiti katoliško Cerkve za ustaško početje na Hrvaškem.

Zapisal sem gornje stvari, da si ob desetletnici škofa trpina priključimo v spomin njegovo veliko skrb za pregnance in prizadevanje odvrniti od njih nove nesreče, pa tudi njegovo vdano prenašanje trpljenja in razočaranja, ki so mu prihajala, od koder jih ni pričakoval, in so ga zato tem bolj zadel.

Rev. dr. Fr. Blatnik, SDB.

"Hlapec Jernej in njegova pravica"

CLEVELAND, O. — "NAŠA LUC", mesečnik za Slovence na tujem, prinaša v oktobrski številki (8.), katero smo prejeli tukaj pretekli teden, pod naslovom "PREZRLI SO NAS — PROTESTIRAMO!" naslednji protest zaradi omalovaževanja slovenskih delavcev, odnosno njihovega jezika s strani beograjske vlade:

"Nemčija in Jugoslavija sta letos 29. julija podpisali pogodbo o socialnem zavarovanju. Slovenci v Nemčiji (okrog 30.000) smo upravičeno pričakovali, da bomo o vsebini pogodbe obveščeni tudi v našem jeziku, ter da bodo razna navodila in formularji tiskani tudi v slovenščini. Ker se to ni zgodilo in je v nemških uradih mogoče dobiti samo v nemškem in srbohrvaškem jeziku — isto velja tudi za vsa navodila in formularje — sem se obrnil na Zvezni urad za delo v Nuernbergu (Bundesanstalt fuer Arbeit in Nuernberg) z vprašanjem, zakaj so slovenski jezik prezrli in ne obječajo 30.000 slovenskih delavcev v Nemčiji tudi v njihovem materinskem jeziku. Dobil sem tale odgovor:

"Dass die genannten Vordrucke darueber hinaus auch in slovenischer Sprache abgefasst werden, ist bisher weder von der jugoslawischen Regierung noch von jugoslawischen Bundesbehoerden, die die Verhandlungspartner der deutschen Bundesstelle, fuer Arbeit sind, erbeten worden," kar se v prevodu glasi: "Da bi omenjene formularje tiskali tudi v slovenskem jeziku, do sedaj ni zaprosila ne jugoslovanska vlada ne

jugoslovanske zvezne oblasti, ki sta pogodbenici nemškega Zveznega urada za delo."

Iz navedenega sledi, da se za 30.000 slovenskih delavcev v Nemčiji ni zavzela ne belgrajska vlada in ne sedanji voditelj socialistične republike Slovenije. Dovolj žalostno je to. Če se je to zgodilo zavestno, potem potrjuje to dejstvo le prepričanje, da bomo Slovenci samo takrat mednarodno priznani in upoštevani, ko si bomo kovali usodo sami pod zavednimi slovenskimi voditelji. — C. T., Nemčija."

Da se Beograd ne žene za slovenske zadeve in pravice, je razumljivo tistemu, ki je kdaj razmere tam od blizu opazoval, da pa se za to ne brigajo v Ljubljani, kjer tako radi in tako pogosto poudarjajo svojo predanost slovenski stvari, ki pa bolj hudo. Kavčiča in tovarišev so vedno polna usta besedi o slovenskih pravicah, kako na nje resnično gledajo, pa povedo stališča, ki jih je Ljubljana zavzela v vprašanjih slovenske narodne manjšine v Italiji in v Avstriji in tudi brezbriznost do slovenskih delavcev v tujini, ki je razvidna iz gornjega poročila. S. L.

Kansaške droblinice

KANSAS CITY, Kans. — Od nas odhaja naš nadpastir nadškof Edward Hunkeler. Sedemnajst let je vodil nadškofijo z veliko gorečnostjo, a sedaj, ko je izpolnil 75 let, je prosil sv. Očeta, naj mu dovoli se odpovedati tako odgovorni službi. Bil je uslišan.

Pred odhodom se je poslovil od nas v škofijskem časopisu. Duhovnikom in vernikom je podelagal na srce: Ljubite presveti zakrament! Obiskujte Jezusa pogosto. Zato je sedaj taka mlačnost glede vere, ker ljudje rajši sedijo pred TV, a Gospoda v tabernaklju pozabljajo. Prosim duhovnike, da bi se ne izne-verili tradiciji in bi vsaj ob nedeljah blagoslovili z Najsvetejšim božje ljudstvo.

2. Po Mariji k Jezusu! Marijo najdemo v Betlehemu in na Kalvariji. Dokler so ljudje ljubili Marijo, je z ljubeznijo do nje rastle tudi ljubezen do njene glave Sina. Rožni venec je še vedno potrebna molitev. Dokler so bili brevir, rožni venec in obiski presv. Zakramenta najvažnejši del duhovnikovega dne — razen sv. maše — smo le malokdaj slišali, da se je kak duhovnik izneveril svoji vzvišeni službi. Brez molitve ni vztrajnosti...

3. Ostanite zvesti Kristusove-mu namestniku, papežu. Berite, kar piše, in izpolnjujte! Ne poslušajte napuhnenih učenjakov in teologov, ki napadajo avtoriteto papeža in zavajajo ljudstvo k uporu. Kristus je rekel: "Ti si Peter in na to Skalo bom pozidal svojo Cerkve." To je veljalo prvemu papežu in za njim vsem njegovim naslednikom.

Preden nas je nadškof zapustil, je še z nami v cerkvi sv. Janeza obhajal zlati jubilej siro-tišča, ki ga vodijo naše sestre. Obenem smo proslavili tudi stoletnico naše kongregacije. To je bil za nas vse eden najlepših dogodkov in zadnje uradno dejanje njegove službe. Maševal je sam in tudi pridigal o treh redovnih zaobljubah. Ljudje so z zanimanjem poslušali. Take pridige so v farnih cerkvah redke... Nadškof je sam obhajal naše sirotiške otroke in potem še nas sestre. Stregli so mu duhovniki, ki so bili nekdanji učenci v farni šoli sv. Janeza. Vse sestre, ki so bile nekdanj gojenke sirotišča, in vse, ki so v Kansas Cityju doma, so z nami hvalile Boga za blagoslov, s katerim nas je obsipaval vsa pretekla leta, od najmanjšega skromnega začetka do sedanjega razmaha.

Gospod nadškof je po opravljeni pobožnosti tudi z nami zaključeval. Administratorica C. Cecilija je prečitala brzojav Roberta Dockinga, guvernerja države Kansas. Čestital je sestram ob stoletnici obstoja in se zahvalil za delovanje sester med sirotami. S tem je bilo kronano in končano praznovanje naše družbe. Stojimo na pragu drugega stoletja. Ali bomo močna, trdna podlaga, na kateri bo stalo...?

Nekaj faranov se je udeležilo ustoličenja novega nadškofa Ignacija Strecker-ja. Je še mlad, naj mu Bog pomaga nositi breme!

Fr. Peytona, apostola rožnega venca, vsi poznate. Bil je v Topeki, našem glavnem mestu. V mestnem avditoriju je navduševal poslušalce za molitev rožnega venca. Bilo je 12. oktobra in je obhajal 17-letnico obstoja svoje apostolata. V Kansas so ga povabili Kolumbovi vitezi. "Družina, ki skupaj moli, tudi skupaj ostane", je njegovo geslo, ki ga poznajo vsi ameriški katoličani.

Mi, pri Sv. Družini, nismo imeli letos oktobrskih pobožnosti zvečer. V nadomestilo smo vsako jutro imeli po sv. maši litanije Matere božje in blagoslov z Najsvetejšim. Izpolnili smo torej željo nadškofa in je bila gotovo Marija vesela. Rožni venec so pa — brez doma — naši dobri farani doma molili.

Rockhurst College je postal letos "coeducational". Ta slavni jezuitski zavod se je dolgo otel deklet; letos so pa le navedle nanj in zmagale. Dijakinje so zasedle eno hišo na "kampusu", ko so se fantje preselili. Vse sobe so preimajne, ker fantje nimajo toliko obleke in druge navlake. Pa so nove stalnovalke kar zadovoljne. Bile so v devetih nebesih, ker jim ni bilo treba vlačiti prtljage; so vse fantje znosili in še prositi jih ni bilo treba...

In sestre Jožefinke so odprle svoj Avila kolegij deklet dijakom. Deset jih je in se jim silno lopade. Drugo leto jih bo več. S. Lavoslava

Ob 10-letnici smrti škofa Rožmana

LEMONT, Ill. — V nedeljo, 16. novembra, bo 10 let, kar je umrl škof Gregorij Rožman. Ob letošnjih romanjih smo se spominjali te obletnice. Na praznik Kristusa Kralja, 23. oktobra, so počastili spomin škofa Rožmana člani in članice klevelandskega jevskega društva "Korotan". V procesiji so šli iz Romarskega doma na pokopališče, kjer so zapeli pesem v škofov spomin, morili za pokoj njegove duše in položili na škofov grob slovenski šopek.

V nedeljo, 16. novembra, bomo imeli ob škofovem grobu komemoracijo, h kateri vabimo predvsem Slovence iz Chicaga, Jolietu in daljne okolice.

Za one, ki se ne bodo mogli udeležiti maše v svoji farni cerkvi, bo slovenska maša v naši samostanski cerkvi ob 1.30 popoldan (ob pol dveh). Ob 2.15 zbiranje za procesijo pri Prekmurškem križu v Baragovem parku. Ob grobu bo program, ki ga pripravljajo ga. Ana Gaber, g. Jože Rus, g. Alfred Fischinger in p. Fortunat. V slučaju zgoraj slabega vremena bomo program izvedli v samostanski cerkvi. J. Fortunat ofm

Še ne posebno dolgo

TOLEDO, O. — Pred koncem prve svetovne vojne je bil v ZDA komaj kje kak hladilnik, privatni rabi. Imeli so ledenice, založene z ledom, toda ne hladilnikov mehanične vrste, ne plinskih ne električnih.

V splošno rabo so začeli prihajati med obema velikima vojnama, sedaj pa ni več gospodinjstva, ki bi bilo brez hladilnika, pa naj bo že kakršenkoli.

F. S. FINZGAR:

POD SVOBODNIM SONCEM

"Za menoj!" je velel osorno. Kakor splašen golobček je šla neslišno za trdimi stricnimi koraki.

Ko sta bila v stanu, se je obrnil prefekt proti Ireni. "Hinavka!"

Irena je vztrepetala, na lice sta ji pritekli dve solzi.

"Stric, zakaj si tako krut?"

"Hinavka!" je ponovil še ostreje. "Doma klečeplaziš, bogomolka, v Bizancu si se vlačila z barbari, s pogani! Sramota!"

V Ireni se je prebudil ponos, ki ima korenine v neoskrnjeni

poštenosti. Zravnila se je, uprla oči v strica, solze so hipoma usahnile. Izpregovorila je ponosno:

"Kdor je govoril to, je nesramen lažnivec! Moja vest je čista!"

"Ne govori, da ne izzoveš moje jeze! Skrunila si čast dvora, zavrgla ljubezen konjeniškega poveljnika Azbada in lazila za poganom."

"Azbada ne bom ljubila nikdar, ker se mi stidi!"

"In vendar boš njegova žena! To je volja svete despojne, to je

želja Azbadova, to je moj ukaz!"

"Nikdar! Rajši umrem!"

"V jutro se takoj vrneš na sveti dvor, od koder si utekla. Hinavka! Sedaj ne utečeš več, ker te bo čuval prefekt Rustik!"

Ireno je spreletela zona, kolena so se ji pošibila, in zgrudila se je pred stricem.

Počasi, v grozni boli so se ji izvil prsi vzdih.

"Stric — ne ubijaj me! Usmili se me, o Kriste!"

Nato pa so onemele njene ustnice, krčeviti stresljaji so ji gibali telo.

Prihitela je Cirila. Dva sužnja sta dvignila na pol onesveščeno Ireno in jo odnesla v njeno spalnico.

PETNAJSTO POGlavJE

Vojska Slovenov se je po bitki z Anti vračala zmagovalno proti Svarunovemu gradišču, da bi opravila pod lipo bogovom obljubljeni obete.

Ozračje so pretresali divji kriki, iz hripavih grl so se usipale bojne pesmi, drhal se je med seboj do krvi pretepala od veselja. Sivi curki plešočih in rajajočih mladcev so drli skozi loge in široke stepe. Goste gručice možakov so korakale s ponosnimi skoki drn, nad glavami so zamahovali z okrvavljenimi sekirami in klicali slavo Perunu. Pastirji so v sredi gonili nagrabljeno, mukajočo goved Antov in meketajoče trope ovac. Za čredami so omahovali žejni

CHICAGO, ILL.

MALE HELP

WE HAVE
Immediate Openings
Drop Forge
Hammer Operators
Heaters
Experienced Men Preferred
Will train men with some experience. Top rate to top men. Liberal incentive program. Excellent fringe benefits. Permanent jobs. Write, call or apply.

(716) 876-2078
McKaig - Hatch Div.
Tasa Corp.
125 Skillin Street
Buffalo, New York 14207
An Equal Opportunity Employer (217)

LITHO FILM STRIPPERS

For Major Plant Expansion

Top Union Wages

MAXIMUM BENEFITS

SECOND SHIFT
PREMIUM RATES

Call Collect or Write

E. R. RUZICKA

402-477-3711

Mid America
Webpress

Lincoln, Nebr. 68501

(218)

MAINTENANCE MECHANIC

Corrugated Container Plant
2nd & 3rd SHIFT OPENING
Electrical background plus general maintenance capabilities. Must have own tools. Excellent starting salary plus shift differential & overtime. Paid retirement, life accident plus hospital insurance. Nine pd. holidays — 2 wks. vacation after 2 yrs.

WESTERN KRAFT CORP.
1800 Nicholas Blvd.
ELK GROVE, ILL.
Phone 439-1111 (218)

FEMALE HELP

WOMAN for light prod. work in cleaning plnt. Willing to learn cleaning & pressing. Will teach.
BELLWOOD CLEANERS,
1110 Bellwood Ave. 544-2688 (218)

Anti, katere so Sloveni zajeli v boju. Zvezani, osramočeni in osuveni so stopali bratje med brati, sužnji med svobodnimi. Iztok je jezdil z Radom in s konjico daleč za vojsko. Njegovo uho ni razločevalo besed posameznih vzklikov. Čul je samo, kako se je valil pred njim od zmage razbesneli veletok naroda, da je zemlja bobnela, da so gozdovi vršali in je ječalo ozračje.

Zavedal se je dobro, da je zmagal samo on. Potolkel je Hune, razgal Alane, zavezničke Antov, potolkel izdajalca Volka: vojska ga je častila in ljubila, a vendar ni bilo veselja v njegovem srcu. S studom je gledal krvava kopja in počrnele sekire, ki jih je umazala bratska kri. Njemu se je tresla roka, ko je otrl meč ob roso travo, da je izbrisal z njega sledove, ki so kričali, da je moral zamahovati po Volku, izdajalcu, a bratu. Saj se pogubna misel ni rodila v volkovi glavi. Vsejal jo je sovražnik — Tunjuš.

Zato je jezdil Iztok molče. Konj mu je povešal glavo, kakor bi čutil, da se tudi gospodarju usipajo dolgi lasje na čelo z razkrite glave, ki se je zamišljena dotikala z brado mrzlega oklepa. Njegove misli so hrepenele vse in se vse zbiralale kakor sončni žarki krog edinega gorišča, kako bi zedinil razprte brate, kako jih strnil v mogočno vojsko in z njo priboril ugrabljeno zemljo onstran Donave; kako bi udaril še dalje preko Hema, zagrozil samemu Bizancu in poskal Ireno. Prisegel je na nebo, na vse bogove, na bele kosti svojih padlih bratov in na Krista, katerega moli Irena, da ne leže prej počivat, dokler ne objame zopet Sloven v ljubezni Anta.

Ko se je bližala vojska gradišču, je naraščal hrup, ker so se bojevnikom pridružile deklice in žene. Kdor koli je utegnil, je pustil kočjo, ujel ovco ali kozliča, natočil medu v bučo in hitel za vojsko, praznovati bučeče zmagovalje.

Rado ob Iztokovi strani je tudi molčal. Toda njegova glava

se ni sklanjala na prsi. Na njegovem čelu ni bilo sence, v očeh niso plavale bridke misli. Šlema ni snel z glave. Zadovoljno je gledal blesteči oklep, ki mu je objemal široke prsi, kjer so se odbijali sončni žarki v belem srebru. Kakor sončna luč na oklep, tako je gorelo pod njim v srcu. Smehljaj mu je igral okrog ustnic, ko je v domišljiji že zrl zbor venčanik deklic, ki hite pevajoče zmagovalni vojski naproti. Na čelu cvetočega zbora je gledal Ljubino, ki zardeva, kakor bi plula zarja v njenem licu, ko podaja v venec zvite mladike bratu Iztoku in njemu, ki ga je vzljubila hči slavnega Svaruna. Preštel je kratke dneve, ko jo povede na dom, ko ji razkaže ovce in stajo očeta Bobjana, ki bo nekoč vsa njegova last. Nehote je nategnil ob teh sladkih mislih povodec, da je zahrzal žrebec pod njim in udaril veselo s kopiti ob suho dračje, ki je pod nogami zapokljalo in se lomilo.

Cetrti dan, odkar so zapustili bojišče, so se bližali Svarunovemu gradišču. Tolpa mladcev se je usula skozi soteske in hitela čez griče, da bi naznanila prihod vojske. Veselje je kipel, ohripeli glasovi so udarjali v davorije, trobci so z bučnim trobenjem glušili pesmi, živina je žalostno mrčala, kakor bi slutila, da se bliža mestu, kjer pade na žrtvenike in umre pod nožem v hrano vojski.

Ob sončnem zatonu se je razširila pred vojsko dolina. Obdelano polje jo je pozdravilo. Pod nebo se je dvigal duh žgalne daritve, Svarun je razprostrl roke, ustnice so mu trepetale v molitvi.

Ko so bile daritve končane, ko je izpil Svarun iz školjke nekaj požirkov daritvenega medu, je izpregovoril starešinam:

"Veseli se, narod! Bogovi so mi vrnili sina, tudi hčer, sonce starih dni, mi vrnejo! Veseli se, narod — veseli se!"

Svarun se je vrnil v gradišče, po dolini so se posvetile drobne lučke, zmeraj večje, dokler se niso razpalile v mogočne kresove. Vojska je zahrumela in zašumela, dvignila se je pesem, oglasil se je rog, v slavu je utonila žalost.

V Svarunovem dvoru ni bilo bučnega veselja po zmagi. Starosta se je stisnil v kot na ovnovo kožo, glava mu je zlezla globoko na prsi. Podpreti jo je moral z usahlimi rokami. Rado in Iztok, Velegost in Bojan so sedeli na plohih okrog ognjišča.

V blag spomin

OB 27. OBLETNICI, ODKAR JE UMRLA NAŠA DRAGA ŽENA, MATI IN STARA MATI,

Cecilia Bradac

Preminula je 11. novembra 1942

Minilo je že mnogo let, odkar si zapustila nas in svet! Spominjamo se srečnih dni, ko še živela si med nami Ti.

Spomini vedno k Tebi nam hite, kot svetla luč nam svetijo v srce. Ko tudi nas zagrne groba noč, združila nas bo v raju božja moč!

Zalujoči:

JOHN — sopro

OTROCI Z DRUŽINAMI

Cleveland, O., 11. novembra 1969.

Pečena jagnjetina jim ni šla v slast, roženica z medom ni krožila od rok do rok. Zunaj je vihral narod, ki hipoma zajoka, ki obupuje in preklinja, pa — ena beseda, en dogodek, časa opojne pijače — v solznih očeh se posveti radost, jok se preglasi v smeh, vzdihni v veselo pesem.

Dolgo je molčala družba ob ognju, zatopljena v bridke misli. "Sin, slavno ste zmagali! Morana je žela. Perun je bil z vami."

"Ni bila žetev preobilna za Morano. Prizanašali smo bratski krvi, oče!"

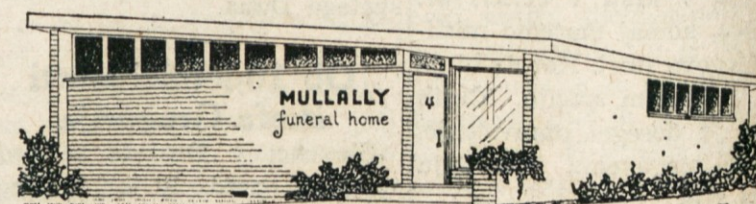
Svarun je povzdignil košate

obrvi in s pogledom pokrvali Iztoka.

"Gorje narodu, če pognoji travnike z lastno krvjo. Ne bo pasel svojih čred po zelenicah. Sovrag pride in popase s tujo čredo. Sin, če od očeta vse požabiš, če se ne domišliš niti gomile, kamor zasuješ moj prah, če se napotiš na jug, če odrine narod za soncem proti zatonu, ne pozabi teh besed. Velik bo Sloven, bival bo v mirnih hišah, rejene bodo njegove črede, svobodno sonce mu bo svetilo leto in dan, če bo složen z brati. Če ne, pride tujec, postavi mu peto na tilnik in svobodni postane suženj."

(Dalje prihodnje)

MULLALLY POGREBNI ZAVOD

Nahaja se med Memorial Shoreway in Lake Shore Blvd.
365 E. 156th St. KE 1-9411

- ★ Vse predpriprave v naši posebni privatni sobi.
- ★ Vera, narodnost in privatni običaji upoštevani.
- ★ Parkirni prostor. Zračevalni sistem.

24 urna ambulančna posługa in aparat za vdihavanje kisika.

K S K J

AMERIŠKA SLOVENSKA KATOLSKA JEDNOTA

(K.S.K.J.)

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA KATOLSKA PODPORA ORGANIZACIJA V AMERIKI

sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu.

- Izdaja najmodernejših vrste zavarovalnic za odrasle in za mladino!
- od \$500.00 do \$15,000.00 posmrtnine
- za onemoglost, poškodbe in operacije do vsote \$600.00
- za odrasle člane bolniško podporo
- članom posodi denar za nakup doma.

Za seznam in pojasnila o tajniku ali tajnici v vaši okolico izpolnite izresek in pošljite na glavni urad K.S.K.J.

AMERICAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION (K.S.K.J.)
351-353 No. Chicago St.
Joliet, Illinois 60431

Radi bi več pojasnila o K.S.K.J. ter ime in naslov tajnika(ice) v naši okolici.

IME
NASLOV
MESTO
DRŽAVA CODE

GRDINOVA POGREBNA ZAVODA

1053 East 62 St. 431-2088

17010 Lake Shore Blvd. 531-6300

GRDINOVA TRGOVINA S POHIŠTVOM

15301 Waterloo Road 531-1235

ČE SE SELITE

Izpolnite ta odrezek in ga nam takoj pošljite. Ni potrebno, da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko. Navedba starega naslova je nujna

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio 44103

Moj stari naslov:

Moj novi naslov:

MOJE IME:

PROSIMO, PIŠITE RAZLOČNO

MALE HELP

GROW WITH US!

Processors - Inspectors Coaters - Slitters

Opportunities for experienced and trainees with rapidly expanding manufacturer of precision magnetic tape, has immediate openings for neat, alert, conscientious individuals for first, second and third shift operations.

NEW PLANT IN PICTURESQUE SETTING
ON THE JOB TRAINING
EXCEPTIONAL COMPANY PAID BENEFITS
WAGE COMMENSURATE WITH EXPERIENCE

Interested ... ? Write or phone our Industrial Relations Dept.

BASF SYSTEMS INC.

Crosby Drive, Bedford, Mass. 01730
Phone (617) 271-4000

An Equal Opportunity Employer

(218)

MECHANICAL PRODUCTS COMPANY

Has Immediate and Permanent Openings For

MANUFACTURING ENGINEER

who has experience in Tool and Die Design, Machinery, Plant Facilities and Layout. Also one with experience in Hi Speed Progressive Dies for metal stamping and fabricating.

Engineering degree preferred but not mandatory. Automotive background preferred. SALARY \$16,000 to \$20,000.

We also are looking for TOOL AND DIE FOREMAN or supervisor with an automotive or manufacturing background in High Production Sheet Metal Dies. Salary \$12,000 to \$14,000.

Send resume in confidence to Personnel Director

MECHANICAL PRODUCTS COMPANY

TELEDYNE COMPANY

9732 Rush Street, El Monte, Calif. 91733

Tel. 213-444-0577

(219)

PACKAGING FOREMAN

Excellent opportunity for an experienced food packaging foreman to join a new food processor. We need a man well versed in cartoning, case packing and palletizing. Pleasant working conditions and excellent benefits. For further information call 894-3901.

TOASTA FOODS COMPANY

300 W. Wiley Road

Schaumburg

(218)

CARGILL, INC.

HAS OPENINGS FOR

- MAINTENANCE MAN
- CHEMICAL OPERATOR

EXPERIENCED OR WILL TRAIN

Excellent working conditions including many company benefits.

APPLY TO MR. OSTER or MR. HUDDLE

Cottage Avenue at Lake Marion Rd.

Carpentersville, Ill. 60110

(An Equal Opportunity Employer)

(218)

TOOL ROOM MACHINISTS HELIARC WELDERS - TRAINEES

Top Dollar for Good Men, who know how to work. These jobs offer Better than average Benefits.

FEEDER CORPORATION

4429 James Pl.

Melrose Park, Ill.

NORTH AND MANNHEIM AREA

343-4900 or 261-2997

(218)